

হাতি সম্পর্কে কিছু তথ্য:

১. হাতি দীর্ঘ-জীবী প্রাণী যারা বৃহৎ এলাকা জুড়ে বিচরণ করে
২. হাতি জল ও খাবারের সন্ধানে এক এলাকা থেকে অন্য এলাকায় যায়
৩. হাতি কেবল মাত্র জঙ্গলের ভিতর বাস করে না, তারা মানুষের বসতি ও চা বাগান ও ব্যবহার করে
৪. হাতি বিভিন্ন ফসল ও ঘরে জমানো অন্নের খোঁজে বসতিতে আসে, এই প্রকার ক্ষতি কমানোর উপযুক্ত পদ্ধতি অবলম্বন করা আমাদেরই দায়িত্ব
৫. হাতির প্রবল বুদ্ধিমান জীব, আমাদের মতো তাদের পরিবার থাকে, তারাও দুঃখ, রাগ ও ভয় অনুভব করে, আমরা যদি হাতির প্রতি উগ্র আচরণ করি, তাহলে তারাও আমাদের প্রতি আক্রমণাত্মক হবে
৬. জঙ্গলের বৃদ্ধিতে হাতি এক গুরুত্বপূর্ণ ভূমিকা পালন করে। জঙ্গলের বাস্তুতন্ত্র, গাছপালার প্রসার এবং জল সংরক্ষণে হাতির ভূমিকা অপরিহার্য

হাতি জড়িত দুর্ঘটনা থেকে বাঁচার উপায়:

১. প্রতিনিয়ত লোকালয়ে হাতির উপস্থিতির ব্যাপারে সতর্ক থাকুন, এবং তাদের থেকে দূরত্ব বজায় রাখুন
২. অন্ধকারে আপনি অজান্তে হাতির নিকট চলে যেতে পারেন, তাই রাত্রিবেলায় বিশেষ ভাবে সতর্কতা অবলম্বন করুন। বাইরে বেরোলে সর্বদা টর্চ ব্যবহার করুন
৩. সূর্যোদয়ের পূর্বে টয়লেট গেলে হাতির উপস্থিতির ব্যাপারে সতর্ক থাকুন, নিজের বাড়িতে শৌচাগার বানিয়ে নেওয়া সবচেয়ে উপযুক্ত।
৪. চা-বাগান কর্তৃপক্ষ ও পঞ্চায়েত কে অনুরোধ করুন চলাচলের রাস্তায় আলো লাগানোর জন্যে, যাতে দুর্ঘটনা এড়ানো যায়
৫. কোনোমতে মদ্যপ অবস্থায় হাতি কে তাড়াতে যাবেন না ও কাউকে যেতে দেবেন না, তাহলে দুর্ঘটনার সম্ভাবনা বাড়বে
৬. হাতিকে রাস্তা দিন, তাদের আটকাবেন না, ছবি তুলতে তাদের নিকট যাবেন না, রাস্তায় হাতি দেখলে তাদের সরে যাওয়ার জন্যে অপেক্ষা করুন

হাতির থেকে ফসল বাঁচানোর উপায়:

১. যদি হাতি ক্ষেতে প্রবেশ করে, তাহলে হাতি তাড়াতে যাবেন না, মদ্যপ অবস্থায় হাতি তাড়াতে গেলে হতাহতের সম্ভাবনা বহুগুণ বেড়ে যায়।
২. ক্ষেতের চারিদিকে সোলার বিদ্যুতের ঘেরা দিয়ে ফসল বাঁচানো সম্ভব
৩. ক্ষেতের চারিদিকে বেড়া জালে টিনের ক্যান ও কাঁচের বোতল ঝুলিয়ে রাখুন যাতে হাতি প্রবেশ করতে চাইলে আওয়াজ হয়ে এবং আপনি সতর্ক হওয়ার সুযোগ পান
৪. গ্রাম বাসীদের সংঘটিত করে ক্ষেতের পাহারা দেওয়ার দল গড়ে তুলুন, মানুষ সজাগ থাকলে সেই স্থান দিয়ে হাতি প্রবেশ করবে না
৫. ঘরের ভেতরে জমানো আনাজ, হাড়িয়া ইত্যাদি রাখলে হাতি ঘর ভাঙতে পারে, গ্রামের একটি সার্বজনীন গুদাম ঘরে বা মিডডে মিল ঘরে সবার আনাজ রাখুন এবং তার চারিদিকে সোলার বিদ্যুৎ এর তার ও ট্রেঞ্চ বানাতে হাতি ঘর ভাঙতে পারবে না
৬. বাড়িতে, যেই ঘরে আনাজ থাকে সেই ঘরে কেউ শোবেন না যাতে ঘর ভাঙলে কেউ আহত না হয়ে

হাতির সাথে শান্তিপূর্ণ সহাবস্থান এর উপায়:

১. হাতির আচরণের এবং তাদের জল খাওয়ার পথ আটকাবেন না
২. হাতি আইনত সুরক্ষিত, তাদের ক্ষতি করলে কারাবাস ও জরিমানা হবে
৩. হাতি এবং মানুষের উভয়ের ক্ষতি কমিয়ে সহাবস্থান সম্ভব যদি আমরা হাতিদের বোঝার চেষ্টা করি ও তাদের চাহিদার সম্মান করি
৪. হাতি দেখলে পঞ্চায়েত ও বন দপ্তর কে SMS এর মাধ্যমে সতর্ক করুন, যাতে তারা স্থানীয় মানুষকে সাবধান করতে পারে

हाथियों के बारे में :

1. हाथी एक लम्बी आयु वाले और अधिक इलाका वव्यापक प्राणी हैं
2. वे विशाल इलाकों में आहार व पानी की तलाश करते हैं
3. हाथी केवल जंगलों में ही नहीं रहते , वल्कि वे इंसानी बस्ती तथा चाय की बागानों को भी अपनी आवास का हिस्सा मानते हैं
4. हाथी खेतों की फसल वे हमारे घरों में रखी अनाज खाने क लिए आते हैं , इन नुकसानों का निवारण करना हमारे हित में हैं
5. हाथी एक सूजन और बुद्धिमान जिव हैं। इनके परिवार प्रणाली हमसे मिलते जुलते हैं , और हमारी तरह इन्हे भी दर्द, पीड़ा , क्रोध और भय का एहसास होता हैं। यदि हम हाथियों से आक्रामक तरीके से पेश आएं , तो वे भी हमारे प्रति आक्रामक रुख अपनाएं
6. हाथी जंगलो और वनो को बनाये रखने में एक एहम भूमिका अदा करते हैं। अधिक वर्षा और हमारी पानी की ज़रूरतों की पूर्ती के लिए वन अत्यावश्यक हैं.

हाथी से स्वयं की सुरक्षा करना :

1. अपने आसपास हाथियों की मौजूदगी की अपेक्षा हमेशा रखे और उन्हें उचित सम्मान दे
2. काम रोशनी वाले इलाकों में या दिन ढलने के बाद अधिक सावधानी बरतें। मुमकिन हैं की अंधेरा होने के कारण आप अज्ञात ही हाथियों के बहुत समीप आ पहुंचे
3. सूर्योदय से पहले सौच क लिए बहार जाते समय हाथियों के प्रति अत्यधिक सावधानी बरते। आदर्श तौर से घर-आंगन में ही शौचालय का निर्माण करे। यदि बहार जाना ही पड़े तो टोर्च का इस्तेमाल ज़रूर करे
4. किसी भी परिस्थिति में हाथियों का पीछा न करे, इससे आपके जीवन पर खतरा बढ़ जायेगा
5. हाथियों को हमेशा रास्ता दे, उनको पथ और पगडंडियों को बाधित न करे। अगर आपका हाथियों से सामना हो तो थोड़ी देर इंतज़ार करे और उन्हें वहां से चले जाने का अवसर दे

हाथियों से फसल की रक्षा करना :

1. अगर हाथी खेतो में मौजूद हो तो उन्हें भगाते वक्त हताहत होने की सम्भावना रहती हैं
2. हाथी आपके खेत में प्रवेश न करे इसके हेतु खेतके चरों ओर solar घेरा लगाए
3. टीन के डब्बे और बोतलों ढीले अंदाज़ से टंगे रख एक सरल घेरे का निर्माण करे जिससे हाथी के खेत के भीतर आने की कोसिस करने पर शोर हो
4. खेतों के सीमाओं की रखवाली के लिए स्थानीय दलों की रचना करे , अगर लोग मजूद हों तो हाथी वहां से खेतों में प्रवेश नहीं करेंगे
5. फसलों और हड्डिया को घर में संग्रह कर के न रखे , हाथी वालपूर्वक भीतर प्रवेश कर सकते हैं। अनाज का भंडार एक सार्वजनिक ईमारत में संग्रह कर रखा जा सकता हैं, जिससे solar fence या trench से रक्षित किया जा सकता हैं
6. अगर अनाज का भंडार घर में रखना ही हैं तो उन कमरों में लोग न सोये। इससे हाथियों द्वारा भोजन हेतु दीवार तोड़ते समय घायल होने का खतरा कम होगा।

हाथियों क साथ रहना :

1. हाथियों के चलने और पाणी तक पहुंचने के रास्तों को बाधित न करें
2. हाथियों को कानूनन सुरक्षा प्राप्त हैं , इसलिए ऐसा कुछ न करे जिससे उन्हें नुकसान पहुंचे
3. यदि आपसी सम्मान और सुबोध हो तों हम हाथियों क साथ सहवागी रह सकते हैं बिना एक दूसरे को हानि पहुंचाय
4. हाथियों के आवाजाई की सुचना इलाके के पंचायतों को और वन विभाग को phone या sms देवारा ज़रूर दे ताकि वे स्थानीय लोगों को सूचित कर सके। ऐसी जानकारी जिंदगियाँ बच सकती हैं